

BISMILLAHIR – RAHMANIR – RAHIM
U ime Allaha, Samilosnog, Milostivog
ESSELAMU ALEJKUM VE RAHMETULLAHI VE BEREKATUHU

HULAFI - UR - RAŠIDIN

Četvorica Halifa Allahovog poslanika, hazreti Muhammeda, s.a.v.s., poznati su kao Hulafa-ur-Rašidin, ili pravedno, *“upućeni nasljednici”*. To su bili ljudi koji su, poslije hazreti Muhammeda, s.a.v.s., svojim žrtvovanjem najviše doprinijeli utemeljenju Islama. Zbog toga se, u znak zahvalnosti za sve što su učinili, osjećamo dužnim da ih u najkraćim crtama predstavimo i vama, kako biste spoznali bar osnovne detalje iz njihove veoma bogate islamske biografije.

Prvi od njih je bio hazreti Ebu Bekr, r.a.!

HAZRETI EBU BEKR SIDDIK

Pravo ime hazreti Ebu Bekra, r.a., je Abdullah. Ali on je više poznat po imenu Ebu Bekr, koje je dobio iz poštovanja prema njegovoj porodici. Njegov otac poznat je kao Ebu Kahafa, a njegova majka kao ummul Hair Selma. Njegova loza, od prije šest generacija, vuče porijeklo od loze Allahovog poslanika, hazreti Muhammeda, s.a.v.s.!

Rođen je plemenu Kurejš 572. godine u Mekki, gdje je i odrastao. Bavio se trgovinom platnom. Bio je veoma blizak prijatelj Allahovog Poslanika, s.a.v.s.! Bio je prvi muškarac koji je potvrdio istinitost Allahovog Poslanika, s.a.v.s., zbog čega je nagrađen titulom Siddik. Tokom cijelog svog života ostao je u potpunosti predan služenju Islama.

Ostao je u drušvu Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i bio uz njega u svim situacijama, kako u miru, tako i u ratu. A sam Allahov Poslanik, s.a.v.s., je ga uvažavao kao najboljeg druga i savjetovao se sa njim u skoro svakoj situaciji kada mu je savjet bio potreban. Hazreti Ebu Bekr, r.a., je bio u društvu Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i za vrijeme Hidžre iz Mekke u Medinu, i bio je sa njim u pećini Sevr gdje su se privremeno sklonili od progonitelja za vrijeme ovog istorijski značajnog putovanja. Časni Kur'an opisuje ovaj događaj nazivajući hazreti Ebu Bekra, r.a., nazivom Sani-Isnain, što znači *“drugi od dvojice”*.

Uvijek se trudio da nadmaši sve druge u davanju Zekata ili bilo kojem drugom materijalnom žrtvovanju. Jednom je, za vrijeme bitke Mauta, Allahov Poslanik, s.a.v.s., potražio hitno prikupljnje sredstava za ovu bitku. Hazreti Omer, r.a., je donio pola svog imetka sa ubjeđenjem da je donio najviše, ali je hazreti Ebu Bekr, r.a., što je on kasnije i priznao, bio bolji od njega i donio sav svoj imetak.

Allahov Poslanik, s.a.v.s., je oženio njegovu kćerku hazreti Ajšu, r.a.! Također, za vrijeme oprosno hadža, kada se Allahov Poslanik, s.a.v.s., teško razbolio, naredio je hazreti Ebu Bekru, r.a., da umjesto njega, kao Imam, predvodi dnevne namaze. On je bio jedan od desetorice za koje je Allahov Poslanik, s.a.v.s., još za života rekao da će ući u Džennet.

Nakon smrti Allahovog Poslanika, s.a.v.s., hazreti Ebu Bekr, r.a., je izabran za prvog Halifu. I on se morao suočiti sa krajnje komplikovanom situacijom, uzrokovanom iznenadnom smrću Allahovog Poslanika, s.a.v.s.!

Prvi problem je bio to što su neka plemena odmah odrekla Islama, zbog toga što njihovi poglavari nisu smatrali obaveznim da ostanu lojalni nasljedniku Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i ne samo to, već su se spremali da napadnu Medinu, ne bi li uništili novonastali sistem Halifa. Hazreti Ebu Bekr, r.a., nakon saznanja za njihove planove, šalje na njih muslimanske vojne trupe koje uspješno guše ovu njihovu pobunu.

Drugi, veći problem sa kojim se hazreti Ebu Bekr, r.a., suočio je bilo odbijanje pojedinih plemena da plaćaju Zekat, koji je bio neophodan za izgradnju islamske države i brigu o siromasima. Zbog toga je on također poduzeo sve mjere kako bi ih na to obavezao.

Najopasniji od svih problema je bio taj što su neki lažovi počeli da se proglašavaju poslanicima, planirajući tako pobunu protiv islamske države. Museilma i Esved Ansi su podigli ogromnu vojsku i sa njom zauzeli dio muslimanske zemlje, zbog čega ih je hazreti Ebu Bekr, r.a., napao i veoma brzo porazio.

Nakon uspješnog sređivanja unutrašnjih nemira, hazreti Ebu Bekr r.a. se okrenuo vanjskim neprijateljima koji su također ugrožavali sigurnost države. Muslimanska vojska pod vodstvom Halida bin Velida, je ugušila pobunu u Bahreinu, a potom su poraženi i Perzijanci koji su pomagali pobunjenike iz Bahreina. Muslimanska vojska je također porazila i Rimljane u bitkama Adnadan i Jernuk, pa je potom i cijela Sirija pala pod kontrolu muslimana.

Od ostalih dostignuća za vrijeme njegovog Halifata važno je još napomenuti i sakupljanje Časnog Kur'ana u jednu knjigu. Također, njegovo prepisivanje i uređivanje, iako je to prije već bilo uređeno pod nadzorom Allahovog Poslanika s.a.v.s., ali ipak to je bilo nepohodno pošto su neki dijelovi bili napisani na koži, na pločama i tome slično. Hazreti Ebu Bekr, r.a., je savršeno odgovorno sakupio sve ove dijelove organizirajući hafize u jedan sistematski projekat koji je imao za cilj očuvanje Časnog Kur'ana.

Hazreti Ebu Bekr, r.a., je preselio na Ahiret 23. augusta 634. godine nakon petnaestodnevnne bolesti. Bio je Halifa nešto više od dvije godine. Za vrijeme svog Halifata, Hazur Ebu Bekr, r.a., je uspješno odbranio integritet islamske države uprkos svim unutrašnjim neredima i vanjskim nasrtajima. Također je, što je veoma važno, ujedinio muslimane pod sistem Halifata.

Hazreti Ebu Bekr, r.a., je volio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., sa takvim poštovanjem da je, čak i poslije njegove smrti, vodio računa da u djelo sprovede njegove želje. U zadnjim danima svog života Allahov Poslanik, s.a.v.s., je okupio vojsku sa kojom je namjeravao napasti Rimljane koji su im pravili probleme na sjevernim granicama. Ta vojska je još uvijek bila u Medini kada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., iznenada preselio na Ahiret. Kada je hazreti Ebu Bekr, r.a., postao Halifa, situacija je unutar i izvan Medine postala veoma delikatna. Zbog takve situacije mnogi Ashabi su hazreti Ebu Bekru, r.a., predlagali da ne šalje vojsku u borbu protiv Rimljana. Međutim, hazreti Ebu Bekr, r.a., je to energično odbio govoreći: *"kakvo ovlaštenje ima sin Ebu Kahafa da zaustavi nešto što je započeo Allahov Poslanik, s.a.v.s.?"*

Drugi Halifa je bio Hazreti Omer r.a.!

HAZRETI OMER FARUK

Njegovo pravo ime je Omer, a Faruk mu je bila titula. Rođen je 581. godine u Mekki. Potiče iz jedne plemenite porodice Ibn-ul-Hattab, koja je pripadala plemenu Kurejši. Bio je ugledan trgovac i često je predvodio trgovačke karavane za Siriju i Irak.

Kada je Hazreti Muhammed, s.a.v.s., obznanio svijetu da ga je Allah dž.š. obavijestio da je on Allahov Poslanik, Omer je postao veoma žestok protivnik Islama. To protivljenje se pretvorilo u mržnju do te mjere da je jedne prilike uzeo svoj mač i izašao iz kuće u namjeri da ubije hazreti Muhammeda, s.a.v.s.! I dok je išao u svojoj namjeri, susreo je nekoga usput ko mu je rekao da se prvo pobrine za svoju rođenu sestru i njenog muža, koji su već bili prihvatili Islam. Zbog toga je on promijenio svoju odluku i krenuo prema kući svoje sestre gdje je, došavši pred vrata, čuo nekog iz kuće kako uči Časni Kur'an. To ga je naljutilo do te mjere da je ušao unutra i počeo da tuče svog zeta, pri čemu je udario i svoju sestru koja je pokušala da zaštiti svog muža. Od tog udarca joj je potekla krv. Međutim, njegova krvava sestra mu je na taj udarac odgovorila: *"Omere! Možeš nas tući koliko hoćeš, ali ne odustajemo od svoje vjere."* Ove riječi su ga umirile, pa je s toga zatražio da mu pročitaju neki dio iz Časnog Kur'ana.

Kada su mu pročitali, bio je dirnut tim učenjem do te mjere da je počeo da plače, a zatim otišao pravo kući Muhammeda, s.a.v.s., i prihvatio Islam.

Pošto je bio veoma utjecajan čovjek u Mekki, ovo je i za ostale Muslimane obećavalo određenu sigurnost. Ova čudesna promjena u hazreti Omeru, r.a., je bila plod dove koju je hazreti Muhammed, s.a.v.s., upućivao Allahu dž.š. za njega.

Hazreti Omer, r.a., je žrtvovao imetak i sav svoj život posvetio za Islam. On je bio inteligentna i bogobojazna osoba. Učestvovao je u skoro svim bitkama sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., koji se konsultovao sa njim u mnogim važnim stvarima. On je, također, bio jedan od desetorice kojima je za života obećan Džennet.

Hazreti Omer bin Hattab je bio drugi nasljednik Allahovog Poslanika, s.a.v.s.! Za vrijeme njegovog desetogodišnjeg Halifata, islamska država se proširila, a napredak je bio veoma očigledan. Mir i prosperitet se osjećao u svim segmentima društva.

Za vrijeme njegovog Halifata, Muslimani su vodili mnoge bitke protiv Irana, Iraka, Sirije i Egipta. Rezultat tih bitaka je prelazak ogromnih dijelova tih država u ruke Muslimana.

Pored ovih veoma značajnih uspjeha, hazreti Omer, r.a., je posvetio punu pažnju rješavanju socijalnog stanja u društvu. On je uspostavio izvanredan administrativni sistem koji je njegov period Halifata obilježio kao zlatni period u historiji Islama. Neka od dostignuća na tom polju su:

1. Uspostavljanje Majlis Shure, konsultativnog savjetodavnog tijela za Halifu.
2. Podjela cjelokupne islamske države na provincije sa jednostavnom administracijom.

3. Uspostavljanje financijskog odjeljenja i izgradnja škola i džamija u različitim dijelovima države.
4. Uvođenje islamskog kalendara po Hidžri.

Hazreti Omer, r.a., je bio pobožna i veoma ljubazna osoba, čovjek koji je bio izvan svog vremena. Posjedovao je hrabrost, čestitost i jednostavnost. Bio je zabrinut za stanje ljudi, tako da je često imao običaj noću hodati prurušen kroz Medinu, kako bi se lično uvjerio u socijalno stanje. Tako je jednom prilikom posmatrao neku ženu koja je kuhala nešto u šerpi dok su njena djeca oko nje plakala. Kad je od nje saznao da im već dva dana nema šta dati da jedu i da je ustvari stavila šerpu na vatru samo da ih utješi dok ne pospu, on je odmah otišao svojoj kući da im donese hranu. I dok im je tu hranu nosio, jedan od muslimana je želio da mu ponese taj tovar, ali hazreti Omer, r.a., mu je odgovorio: *"Na Sudnjem danu ti nećeš voditi brigu o mom tovaru."*

Ta žena nije poznavala hazreti Omera, r.a., lično, pa kad joj je on donio hranu počela je od sreće da se moli za njega govoreći: *"Neka te Allah nagradi i učini Halifom umjesto Omera."* Na to je on zaplakao i bez riječi otišao kući.

Godine 644. hazreti Omer, r.a., je za vrijeme obavljanja namaza u džamiji uboden nožem od strane jednog perzijskog roba, zbog čega je u 63. godini svog života preselio na Ahiret. On je bio veliki Halifa čiji je period u historiji Islama zabilježen kao zlatni period.

Treći Halifa je bio hazreti Osman, r.a.!

HAZRETI OSMAN GHANI

Hazreti Osman Ghani, r.a., je izabran za Halifu na preporuku prethodnog Halife, hazreti Omera r.a., kratko pred njegovu smrt. On je poticao iz veoma poznate familije Benu Umajja, također iz plamena Kurejši. Njegova loza, od prije pet generacija, vukla je porijeklo od loze Allahovog Poslanika, s.a.v.s.! Zbog svoje darežljivosti prema sirotinji, koja je bila nadaleko poznata, nagrađen je titulom Ghani.

Islam je prihvatio preko svog bliskog prijatelja hazreti Ebu Bekra, r.a.! On je bio četvrta osoba koja je prihvatila Islam, zbog čega se suočio sa mnogim poteškoćama kada ga je zbog prihvatanja Islama njegov daidža počeo progoniti. Dva puta je emigrirao, jednom u Abesiniju, a drugi put u Medinu.

Uživao je veliko poštovanje od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., koji mu je dozvolio da oženi njegovu kćerku Rukaju, poslije čije smrti Allahov Poslanik, s.a.v.s., mu daje i ruku svoje druge kćerke Ume Kulsum, zbog čega je prozvan Zun-Nuurin – čovjek sa dva svijetla.

Potrošio je veliko bogatstvo za potrebe Islama. Jednom je od Jevreja kupio jedan izvor pitke vode za potrebe Muslimana, a za vrijeme bitke na Tebuku kao pomoć ponudio je 10.000 dinara, 1.000 kamila i 17 konja natovarenih sa svim potrebnim stvarima. On je također jedan od deseterice kojim je za života obećan Džennet.

Za vrijeme njegovog Halifata islamsko carstvo se još uvijek širilo. Pobuna u Iranu je bila ugušena. Na sjeveru Rimljani su još jednom poraženi od muslimanske vojske koju je predvodio hazreti Amir Muavija. Rezultat tih bitaka je bio su cijeli

Iran, dio Azije i Egipat potpali pod muslimansku kontrolu. Za vrijeme njegovog Halifata uspostavljena je ratna mornarica i islamska zastava.

Tokom prvih šest godina Osmanovog Halifata, nije se širila samo islamska imperija, nego su ljudi uživali u miru i prosperitetu. Uređena je i standardna kopija Časnog Kur'ana koja je već bila oformljena u vrijeme Halifata hazreti Ebu Bekira, r.a., i te kopije su poslone u sve krajeve države, što je sigurno bilo njegovo najveće djelo. Časni Kur'an, kakvog danas imamo, je sastavljen u vrijeme njegovog Halifata i pod njegovom neposrednom supervizijom. Međutim, zadnjih šest godina njegovog Halifata prošlo je u neredima i sukobima uzrokovanim zavjerama određenih grupa, uključujući tu i Abdullaha bin Sabaha, Jevreja koji je prešao na Islam sa namjerom da oslabi islamsku državu.

Rezultat tih zavjera je bio da su neki ljudi iz tih grupa koje su unosile smutnju počeli lagati na časnu ličnost hazreti Osmana, r.a., koji je opet, zbog svoje blagosti, bez riječi prelazio preko toga. Zbog njegovog izrazito ljubaznog i nježnog karaktera ovi ljudi željni smutnje su postali do krajnjih granica bezobrazni. U toj opasnoj situaciji hazreti Osman, r.a., je pokazivao veličanstvenu toleranciju i najviši stepen strpljenja kako bi sačuvao mir i izbjegao krvoproliće nevinih Muslimana.

Pred kraj njegovog Halifata ove grupe, koje su ga željele svrgnuti, ušle su u Medinu. On je odbio da se bori protiv njih jer nije želio da se proliva muslimanska krv. Njegova kuća je bila opkoljena pobunjenicima koji su zahtijevali da on odstupi od položaja. Međutim, hazreti Osman, r.a., je to energično odbio, pošto je to pozicija koja se doslovno dobija od Allaha dž.š., a ne od ljudi, što je bio i do kraja ostao njegov čvrsti stav.

Hazreti Osman, r.a., je ubijen 17. juna 656. godine u 82. godini života dok je čitao Časni Kur'an. On je žrtvovao sav svoj život za integritet Halifata i interes Islama.

Četvrti Halifa je bio hazreti Ali, r.a.!

HAZRETI ALI BIN EBU TALIB

Hazreti Ali, r.a. je sin Ebu Taliba, amidže Allahovog Poslanika, s.a.v.s.. Rođen je u Mekki oko 20 godina poslije hazreti Muhammeda, s.a.v.s.! Njegov otac Ebu Talib i njegova majka Fatima su, poslije smrti njegovog djeda, vodili brigu o Allahovom Poslaniku, s.a.v.s..

Kada je hazreti Ali, r.a., rođen, Allahov Poslanik, s.a.v.s., je lično postao njegov staratelj iz razloga što je u tom periodu finansijsko stanje njegovog oca bilo veoma loše.

Hazreti Ali, r.a., je neizmjereno volio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., što iznad svega pokazuje činjenica da je umjesto njega legao u njegov krevet kada su protivnici odlučili da ga usmrte u tom krevetu. A to je dogodilo najveće protivnike Islama koji su ujutro, umjesto Allahovog Poslanika, s.a.v.s., našli hazreti Aliju kako leži u poslanikovom krevetu, spreman da umre umjesto njega.

Mekkanske vođe nisu od njega mogle izvući nikakvu informaciju gdje se nalazi Allahov Poslanik, s.a.v.s., kojeg su oni tražili da ubiju. Iako su pokušavali na razne

načine, pa čak i prijetnjom smrću, ništa nisu saznali. Tako je ovaj njihov plan da ubiju Poslanika, s.a.v.s., sasvim propao.

Hazreti Ali, r.a., je bio veoma hrabar i vješt ratnik. Učestvovao je u skoro svim bitkama sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s.! On je bio inteligentan, obrazovan i pobožan prijatelj Allahovog Poslanika, s.a.v.s.! Bio je obdaren tolikim znanjem da je jednom prilikom Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: *"Ja sam grad znanja, a Ali je njegova kopija."* Hazreti Ali, r.a., se oženio hazreti Fatimom, r.a., najdražom kćerkom Allahovog Poslanika, s.a.v.s.! I on je također jedan od deseterice kojima je još za života obećan Džennet.

Hazreti Ali, r.a., je izabran za četvrtog Halifu 23. juna 656. godine, tj. 6 dana poslije smrti hazreti Osmana, r.a.! Tih dana u Medini nije bilo ni reda ni zakona. Zbog toga je hazreti Ali, r.a., za svoju prijestolnicu umjesto Medine odredio grad Kufa u Iraku.

Nakon izbora za Halifu hazreti Ali, r.a., se suočio sa zahtjevima vrlo popularnih Muslimana, uključujući i ashabe Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kao što su hazreti Talha, r.a., i hazreti Zubeir, r.a., da smjesta kazni ubice hazreti Osmana, r.a.! Međutim, hazreti Ali, r.a., je objavio da kao prioritet uzima ponovno uspostavljenje reda i zakona, kako bi onda bio u mogućnosti da ih izvede pred lice pravde. Ali hazreti Talha, r.a., i hazreti Zubeir, r.a., se nisu složili sa tom odlukom i počeli su da okupljaju vojsku. Hazreti Ajša, r.a., nesvjesna novonastale situacije, također se pridružila ovoj dvojici ashaba u ostvarenju njihovih nauma, pa su njih troje su poveli ovu malu vojsku prema Basri.

Hazreti Ali, r.a., je nastojao da izbjegne borbu i krvoproliće među Muslimanima, ali su u tome svi njegovi pokušaji propali. I, nažalost, započela je bitka između njegove vojske i vojske koju je predvodila hazreti Ajša, r.a., žena Allahovog Poslanika, s.a.v.s.! Hazreti Talha, r.a., i hazreti Zubeir, r.a., su napustili tu vojsku prije nego što je bitka i započela, ali su, nažalost, u međuvremenu ubijeni od nekih drugih neprijatelja. Vojska hazreti Ajše, r.a., je poražena ali joj je, i pored toga, hazreti Ali, r.a., odao dužno poštovanje i pobrinuo se za njenu bezbjednost.

Ova bitka je nazvana Džamal (kamila) zbog toga što je hazreti Ajša, r.a., jahala na kamili za vrijeme te bitke. Hazreti Ajša, r.a., je ostatak svog života žalila zbog toga što je povela vojsku u borbu protiv hazreti Alija, r.a.!

Nakon ove bitke hazreti Ali, r.a., je tražio od Amira Muavije, koji još nije položio zakletvu na vjernost (bajat) da ga prizna za Halifu, što je bilo u najboljem interesu za Islam. Ali Muavija je to odbio pod izgovorom da se prvo krv hazreti Osmana, r.a., koji je također poticao iz porodice Umajjah, mora osvetiti.

Amir Muavija je, uz pomoć Amr Bin Aas-a, počeo okupljati vojsku. Hazreti Ali, r.a., tada nije imao druge alternative nego da ode u Siriju i da se bori protiv Muavije. Jula 567. godine sukobile su se te dvije vojske u bici zvanoj Saffain. Bilo je gubitaka na obje strane, ali bitka je završena sporazumom da će se stvar riješiti arbitražom komiteta. Ovaj komitet su sačinjavali Ebu Musa al-Ashari, predstavnik hazreti Alija, r.a., i Amr Bin Aas, predstavnik Amira Muavije. Nažalost, ova arbitraža se završila neuspjehom zbog toga što je Amr Bin Aas odstupio od odluke koju je donio zajedno sa Ebu Musaom al-Ashari, r.a.

Velika grupa ljudi koja je bila protiv prijedloga arbitraže odvojila se od hazreti Alija, r.a., i izabrala nezavisnog Amira. Ova grupa nazvana je Havaarij, što znači *"oni*

koji su izvan." Hazreti Ali, r.a., ih je bezuspješno pokušao nagovoriti da ga priznaju. Ova situacija je dovela do žestoke bitke u kojoj je većina Havaarija ubijena.

Nakon ovog poraza Havaarije pripremaju atentate i ubistva hazreti Alija, r.a., hazreti Amira Muavije i Amr Bin Aas-a. Zadnja dvojica su izbjegli atentate, a hazreti Ali, r.a., je ranjen od napadača dok je išao u džamiju na jutarnju molitvu. Dva dana kasnije ovaj hrabri, pobožni Halifa je preselio na Ahiret, i tako bez sumnje žrtvovao svoj život za integritet Halifa.

Nakon više od 13. stoljeća, Allah dž.š. je Muslimanima opet podario sistem Hilafeta, pa čitav islamski ummet ima jednog duhovnog vođu. Naš Poslanik, s.a.v.s., rekao je da će u zadnjem dobu njegova ummeta opet nastati Hilafet. Bog je ispunio obećanje 27. maja 1908. godine, kada je za prvog Halifu poslije obećanog Mesije, a.s., izabran hazreti Maulvi Narudin.